

Heemkundekring Pladella Villa

Nieuwsbrief 2022-4

Boerenmert!

Aanstaande zondag, 18 september, staan we op de Boerenmert in Hapert. Komt dat zien, kom langs! U vindt ons op het plein voor de oude jongensschool (Divino) in de Kerkstraat. We kijken ernaar uit en zeggen: tot zondag op de mert!

Boerenmert Hapert

"Iedere 3e zondag van September"

Rabobank Clubsupport

De actie Clubsupport van de Rabobank loopt weer. U kunt weer stemmen! Doe dat! Bankiert u bij de Rabobank, log dan in en stem op ons. Wie wij zijn? Wij zijn deze:

Heemkunde Bladel

Cultuur

Heemkunde Bladel, onder de H, net achter de **Hapertse Dorpsquiz**. En over die quiz gesproken: die vindt dit jaar plaats op vrijdag 7 oktober. Een tip voor de deelnemers: mochten er moeilijke geschiedenisvragen bijzitten, wij zijn die avond geopend! Het is effe een eindje fietsen naar Bladel maar als je wil winnen heb je dat er graag voor over. Toch?

Heemkundekring Pladella Villa

Cursus stamboomonderzoek

In de vorige nieuwsbrief kon u lezen over de cursus stamboomonderzoek die we dit najaar gaan verzorgen. De datums zijn intussen bekend. De cursus wordt gegeven op drie donderdagavonden, te weten 20 oktober, 3 november en 17 november. De aanvang is op alle drie de dagen om 19.30 uur. De kosten bedragen 25 euro per persoon. Voor leden is deelname gratis. Inschrijven kan per email: heemkundebldel@gmail.com. Het kan tot 10 oktober. Of loop even binnen aan de Bleijenhoek 57 in Bladel.

Steun ons! Voor
22,50 euro per jaar
bent u al lid!

De cursus wordt gegeven door **Cees Bles**. Hij stelt zich zelf even voor:

Mag ik mij even voorstellen: Ik ben Cees Bles en ga jullie proberen wegwijs te maken in stamboomonderzoek. Ik ben gepensioneerd confectietechnicus, geïnteresseerd in geschiedenis. Lid van de Nederlandse Genealogische Vereniging en het Centraal Bureau Genealogie en vrijwilliger bij Pladella Villa. Ik ben geboren in Duizel, getrouwd in Hapert en woon al meer dan dertig jaar in Bladel.

Toen mijn ouders overleden waren, kwam ik tussen de foto's in de schoenendoos en tussen de bidprentjes allerlei namen tegen die ik zo goed kon plaatsen. Wie waren die mensen? Daar begon mijn zoektocht naar het familieverleden. Deze zoektocht begon midden jaren negentig van de vorige eeuw.

In het archief vond ik vaak antwoord op één vraag, maar kwamen er meteen tien nieuwe vragen voor in de plaats. Ik vergaarde zo veel interessante informatie, zonde om die niet met andere mensen te delen.

Heemkundekring Pladella Villa

Zo besloot ik om een boek te gaan schrijven over de familie Bles. Niet alleen droge data, maar vooral verhalen eromheen. Over bijvoorbeeld waar ze woonden, over beroepen, kunstenaars, geestelijken en emigratie in de familie. Achtergrondverhalen die de familiegeschiedenis interessant maken. Dit boek verscheen in 2014. Een tweede boek volgde, een boek over de familie Worm in de Kempen. Mijn schoonmoeder was een Worm.

Op dit moment zijn nog twee boeken in de maak, een ervan nadert zijn voltooiing. Door de onderzoeken die aan deze boeken ten grondslag lagen, heb ik veel archieven bezocht, in heel het land. Ik heb cursussen oud schrift gevolgd, veel gelezen en me verdiept in bewonersgeschiedenis. En ik kan je verzekeren: er is een schat aan informatie te vinden, zeker als je weet waar je moet zoeken. Door stamboomonderzoek en de zoektocht naar achtergrondverhalen leer je enorm veel over de geschiedenis van je streek en van je land. Een waarschuwing vooraf: als je nieuwsgierig uitgevallen bent werkt stamboomonderzoek verslavend!

Welkom op de speurtocht naar je verleden.

Heemkundekring Pladella Villa

Toen en Nu

Van 5 oktober tot 6 december kunt u bij ons de fototentoonstelling 'Toen en Nu' komen bekijken. In het kader van 25 jaar gemeente Bladel hebben we 25 historische foto's uitgezocht uit de vijf kerkdorpen en daar 25, vanuit exact hetzelfde standpunt genomen eigentijdse foto's naast gezet. Meer daarover leest u te zijner tijd op onze website (www.pladellavilla.nl), onze Facebook-pagina en in de komende nieuwsbrieven.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloan Nettersel

25 jaar

**FOTOTENTONSTELLING
"TOEN EN NU IN BEELD"**

VAN 5 OKTOBER TOT 6 DECEMBER 2022

**HEEMKAMER PLADELLA VILLA
BLEIJENHOEK 57, BLADEL**

VOOR OPENINGSTIJDEN ZIE: PLADELLAVILLA.NL

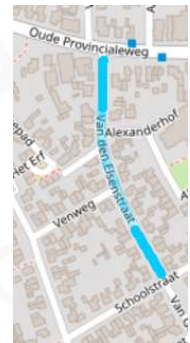
Heemkundekring
Pladella Villa

Heemkundekring Pladella Villa

Straatnamen verklaard

*De komende tijd willen we in onze nieuwsbrief aandacht besteden aan de straatnamen van de gemeente Bladel. Waar komen ze vandaan? Wie waren de mensen achter de namen? We beginnen met de **van den Elsenstraat** in Hapert. Wie was deze van den Elsen?*

Noord-Brabant was jarenlang een arme provincie. Aan het eind van de 19^e eeuw was Oost-Brabant overwegend agrarisch met veel kleine keuterboertjes, vaak met grote gezinnen, dus veel monden die gevoed moesten worden. De Brabantse steden in het gebied waren klein en werden bevolkt door een gegoede middenstand en een bovenklasse die aan het roer stond van opkomende industrieën als Philips en andere, traditionele industrieën in onder meer textiel en schoenen. Deze industrieën haalden hun medewerkers uit de arme boerengezinnen die de producten tegen zeer lage arbeidslonen produceerden. Ermoei troef!

In 1853 werd in Gemert Godefridus van den Elsen geboren, zoon van eenvoudige boerenmensen. Zoals later zou blijken, een intelligent menneke. Hij doorliep de lagere school en ging daarna naar de Latijnse school. In 1869 trad hij in als Norbertijn in de Abdij van Berne te Heeswijk. In 1876 werd hij priester gewijd en nam de kloosternaam Gerlacus aan.

Hij was zeer begaan met de arme, noodlijdende boeren in de omgeving en zette zich in voor de ontwikkeling van het Oost-Brabantse platteland aan het eind van de negentiende eeuw. Pater Gerlacus van den Elsen kreeg de bijnaam de 'boerenapostel'. Hij ging vanuit de Abdij van Berne in de Peel aan de slag om zijn visie te prediken. Hij maakte duidelijk dat de boeren de handen ineen moesten slaan om een beter leven te krijgen en om tegenwicht te kunnen bieden aan de opkomende industrie. Zijn visie kreeg ook elders in de provincie veel aandacht.

Op 17 augustus 1896 werd, op voorspraak van pater van den Elsen, de Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond (NCB) opgericht door vertegenwoordigers van zo'n dertig plaatselijke boerenbonden. Deze lokale boerenbonden waren in de maanden voorafgaande aan het ontstaan van de NCB opgericht.

Heemkundekring Pladella Villa

Samenwerken overeenkomstig het gedachtegoed van pater van den Elsen betekende dat de boerenbonden coöperaties gingen oprichten zoals melkfabrieken, onderlinge verzekeringen, aan- en verkoopcombinaties, vleesverwerking, banken en boekhouding. Denk hierbij onder andere aan de zuivelfabrieken Sint-Isidorus in Bladel en Sint-Pancratius in Hoogeloon.

Deze coöperaties werden kleinschalig opgezet maar groeiden uit tot grote bedrijven. Denk aan Campina, de Coöperatieve Handelsvereniging (CHV), de Boerenbondwinkels, het Accountants Belasting Advies Bureau (ABAB), de Boerenleenbank (later Rabobank), de verzekeringsmaatschappij Onderlinge Brandassurantie (Interpolis).

De katholieke kerk speelde sterk in op het ontstaan van NCB-afdelingen. Samen met de burgemeester, de hoofdonderwijzer en de plaatselijke NCB-voorzitter vormde de pastoor een soort dorpsbestuur in de meeste Brabantse dorpen. De gemeenteraadsleden werden verkozen bij de gratie van het "echte" dorpsbestuur.

Gedurende de jaren die volgden doorkruiste van den Elsen de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda om ook daar het oprichten van plaatselijke boerenbonden en boerenleenbanken te bevorderen. In 1902 werd hij secretaris van de Nederlandsche Boerenbond. Hij vocht onverzettelijk, stug en demagogisch, wanneer boerenbelangen op het spel stonden.

Hij overleed op 20 april 1925 in Heeswijk.

Het moge duidelijk zijn dat Gerlacus van den Elsen veel veranderingen ten goede in Brabant teweeggebracht heeft. In veel dorpen vind je dan ook een van den Elsenstraat als erbetoon aan de boerenapostel. Zo ook in Hapert.